

Pætur Bærentsen saman við familjuni. Pætur er 39 ár, og tók yvir garðin hjá foreldrunum í Kaldbaksbotni fyrri trimum árum síðani

Privatmynd

Vit eru **B** borgarar

Í dag eru A og B borgarar í Føroyum. Skipanin er ein órættur mótvegis festibóndum, og uttan mun til, um almenna jørðin verður einskild ella ikki, so mugu viðurskiptini broytast, heldur bóndi í Kaldbaksbotni, Pætur Bærentsen

Marjun Dalsgaard

Kjakið um at einskilja jørðina fær ikki vónirnar upp hjá Paturi Bærentsen, bónda í Kaldbaksbotni. Hann heldur, at talan er um, at politikarir vilja tekkjast veljarum, og flyta fokus frá øðrum trupulleikum, nú Jacob Vestergaard landstýrismaður hevur tikið spurning um at einskilja jørðina upp aftur. Hevði Pætur Bærentsen møguleikan, hevði hann helst keypt, sigur bóndin, men tað velst um prís.

Nú hava vit hildið garðin í fleiri ættarlið. Vit hava gjørt iløgur og goldið tryggingar í nógv ár, tað kann ikki vera rætt, um vit skulu gjalda marknaðarpis fyrri garðin, sigur hann.

Tað er ikki meira enn rimiligt, at bóndirnir sleppa at eiga jørðina, sum teir røkja, heldur bóndin.

Tað er soleiðis í dag, at tað eru A borgarar og tað eru B borgarar. Skipanin er ein órættur mótvegis festibóndum, sum skulu gjalda alla røkt av garðinum, iløgur og tryggingar, men sleppa ikki

at fáa nakað við av garðinum, sigur Pætur Bærentsen.

Tað eigur at vera so, at festibóndin kann keypa garðin fyrri ein prís, men um onkur annar vil keypa hann, skal tað vera til ein hægri prís, tað er ikki meira enn rimiligt, sigur Pætur Bærentsen.

Umstøðurnar ótolandi

Men uttan mun til, um jørðin verður einskild ella ikki, so eiga broytingar at gerast.

Sum nú er eigi eg einki. Eg skal gjalda alt sjálvur, sum krevst fyrri at halda garðin, men eg eigi hann ikki sjálvur. Allar inntøkur frá garðinum fara í Búnaðargrunnin, men útreiðslurnar skal eg gjalda, sigur Pætur Bærentsen.

Hann hevur fulltíðarstarv hjá J&K Petersen, og rekur garðin við síðuna av. Hevði hann ikki tað, hevði hann ikki ráð til at reka garðin, sigur Pætur Bærentsen.

Einasta inntøkan vit hava frá garðinum er, at vit sleppa at selja seyðin, men tað er sera lítið, vit fáa burtur úr tí – tað er ikki meira enn til fóður og heilivág, sigur hann.

Bóndin í Kaldbaksbotni starvast dagliga hjá J&K Petersen og rekur garðin við síðuna av

Privatmynd

Skal ein festibóndi gera iløgur í garðin, kann hann søkja Búnaðargrunnin um pengin til verkætlanir.

Eitt eitur seg, at Búnaðargrunnurnin stuðlar okkum, og vit kunnu søkja um lán, men eg haldi ikki, tú kanst kalla tað stuðul, tí tað er teirra egna ogn, og teir áttu at goldið alt, ella lati

festibóndan fingi inntøkur frá garðinum, sigur Pætur Bærentsen.

Leiguinntøkur til garðin

Eitt nú hevur garðurnin hjá honum inntøkur frá útleigu av Sornfelli og Mjørkadali, men tann inntøkan fer til Búnaðargrunnin.

Um ikki jørðin verður einskild, so kundi ein loysn verið, um ikki annað at givið garðinum inntøkuna frá leigu av jørðini, sigur Pætur Bærentsen. Hann er givin við at samskifta við Búnaðargrunnin, tí hann fær einki svar haðani.

Eg eigi milliónir á festikontu hjá Búnaðargrunninum, men skrivi eg til teir og spyrji, um eg kann fáa lán ella stuðul til iløgur í garðin, fái eg ikki nakað svar – ikki so mikið sum eitt nei, sigur hann.

Tá Pætur Bærentsen einaferð verður pensioneraður hevur hann rætt til at keypa jørðina, sum bóndahúsin standa á, og ger hann tað, fær hann húsin. Hann verður sostatt ikki tveittur á dyr, men trupulleikin er, at komandi bóndin skal eisini búgva á jørðini, og higartil hevur kommunan ikki viljað givið loyvi at byggja fleiri hús í Kaldbaksbotni.

Fólk merkja ikki mun

Um jørðin er almen ella privat kann gera meiniga føroyingini tað sama, heldur Pætur Bærentsen.

Helvtin av jørðini í Føroyum er privat, og tey allar felstu støð, har tú gongur í haganum, veist tú ikki, um tú gongur í einum privatum ella almennum haga. Meinigi føroyingurin fer ikki at merkja nakran mun, um festibóndirnir sleppa at keypa jørðina, sigur Pætur Bærentsen.

Hví skal tað bráðdliga fara at broyta nakað sum helst, um tann jørðin, sum í dag er almen, verður privat? Vit hava ikki sæð hetta henda, har sum jørðin longu er privat, sigur bóndin í Kaldbaksbotni.

Harafrat er tað møguligt, at eitt nú gera reglur fyrri, hvat landsjørðin skal brúkast til, um hon verður seld.

Tað ber til at gera reglur um, at jørðin skal brúkast til landbúnað, og at gera reglur um, at man skal kunna ganga í haganum. Eingir tilíkir reglar eru fyrri privatu jørðina í dag, men tað ber til at seta inn, sigur Pætur Bærentsen. Hann er 39 ár, og hevur nýliga yvirtikið garðin frá foreldrunum.